

Andrija Mohorovičić (1857. - 1936.)

Kirin, Davor

Source / Izvornik: **Matematičko fizički list, 2002, 210, 154 - 154**

Journal article, Published version

Rad u časopisu, Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:217:962909>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

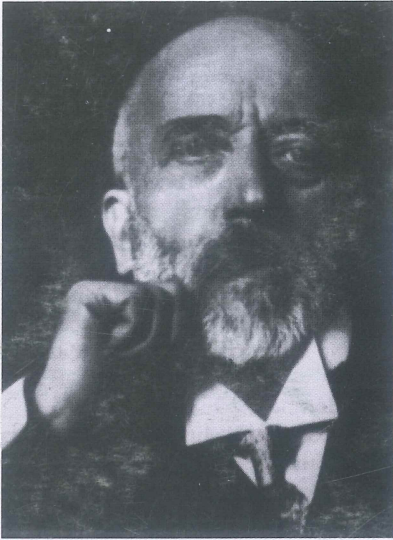
Download date / Datum preuzimanja: **2024-09-12**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Faculty of Science - University of Zagreb](#)

Andrija Mohorovičić (1857. - 1936.)

Andrija Mohorovičić spada u malu grupu hrvatskih znanstvenika po kojima je neka važna veličina ili pojava dobila ime. Mohorovičićev diskontinuitet je naziv za donju plohu Zemljine kore, a koja odvaja Zemljinu koru od Zemljina plašta. Do svojih spoznaja Mohorovičić je došao analizirajući potres koji se dogodio 8. listopada 1909. u dolini Kupe s epicentrom 39 km jugoistočno od Zagreba. Iz tih opažanja on je prvi nepobitno utvrdio postojanje Zemljine kore i odredio njenu debljinu.

Andrija Mohorovičić rođen je u Voloskom 1857., a studij fizike i matematike je završio u Pragu 1879. Nakon službovanja u Zagrebu, Osijeku i Bakru habilitira i postaje najprije docent, a onda profesor na Sveučilištu u Zagrebu. Bio je i redovni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. Od 1893. do 1918. predaje geofiziku i astronomiju na Sveučilištu u Zagrebu. Posebno važnu ulogu Andrija Mohorovičić je imao u razvoju i unapređenju meteoroloških opažanja. Njegovom zaslugom se sve meteorološke postaje u Hrvatskoj i Slavoniji (koje su do tada bile pod raznim upravama) ujedinjuju u jednu cjelinu. Bio je upravitelj Meteorološkog opservatorija u Zagrebu na Griču od 1892. do 1921. Za to vrijeme uvodi u meteorološku praksu nove instrumente i metode na razini tadašnjih europskih i svjetskih normi. Od 1892. započinje i s promatranjem prolaza zvijezda gričkim meridijanom radi poznavanja točnog vremena, a 1899. osniva i prve postaje za obranu od tuče.

Pored otkrića Mohorovičićeva sloja čitav niz drugih otkrića u geofizici vezan je uz njegovo ime: Mohorovičićev zakon za brzinu vala kod potresa, Mohorovičićeve epicentrale, Mohorovičićeve hodrone i sl.

U njegovu čast projekt u kojem se 1959. bušila Zemljina kora s ciljem da se dopre do Zemljina plašta nosio je naziv MOHOLE (Mohorovičić i eng. hole). Pored toga i jedan krater promjera 77 km, a koji se nalazi na tamnoj strani Mjeseca nazvan je po Mohorovičiću.

Andrija Mohorovičić je utemeljitelj naše moderne geofizike i znanstvenik koji je, ne samo primijenio moderne geofizičke metode u praksi, već i aktivno sudjelovao u njihovom razvoju kao jedan od najvažnijih svjetskih znanstvenika u tom području na prijelazu iz XIX. u XX. stoljeće. Zahvaljujući njemu, Zagreb i Hrvatska su trajno ubilježeni u analima razvoja moderne znanosti.

*Davor Kirin,
Institut "Ruđer Bošković", Zagreb*

inačice tih udžbenika po interaktivnom i otvorenom pristupu nastavi i danas odskaću od konkurencije. Činjenica je da se i naši studenti, budući profesori fizike, na metodičkoj praksi oduševljavaju nastavom koja se izvodi prema idejama predloženim u tim udžbenicima. Svoje metodičke ideje o suvremenoj nastavi fizike Šindler je iznio u nekoliko knjiga, od kojih je najvažnija *Prilozi problemski usmjerenoj nastavi fizike* (Školska knjiga, 1990).

Dr. Gustav Šindler bio je dugogodišnji član Uređivačkog odbora, a kasnije i Izdavačkog savjeta Matematičko-fizičkog lista, dugogodišnji suradnik Školskih novina i istaknuti član Društva matematičara i fizičara SR Hrvatske i Hrvatskog fizikalnog društva. Dobitnik je Nagrade za životno djelo "Ivan Flipović" i nagrade "Davorin Trstenjak".

Kaže se da za čovjekom ostaju njegova djela. U tom pogledu za dr. Gustavom Šindlerom ostaje neizbrisiv svijetao trag. No, kad se prisjećamo nekog čovjeka, tada se u prvom planu ne pojavljuju njegova djela nego čovjek sam i njegova osobnost. U našim sjećanjima Gustav Šindler se pojavljuje kao osoba puna znanja, duhovita, ugodna kao sugovornik i suradnik, a nadasve kao čovjek koji zrači dobrotom. Zato je bio nevjerojatno omiljen u širokom krugu nastavnika fizike, a posebno među svojim suradnicima.

Rudolf Krsnik